

Datum: 2023-09-20
Dnr: 3.2-23/0078

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] och [REDACTED] inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 6 maj 2023 inkom en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden från E [REDACTED].

Forskningen avser ämnet neurovetenskap och undersöker om stress tidigt i livet har en könsspecifik påverkan på uppkomst av Alzheimers sjukdom i möss.

Anmälan avser misstankar om fabricering eller förfalskning i artikeln:

- [REDACTED] (2022). Early-life stress elicits peripheral and brain immune activation differently in wild type and 5xFAD mice in a sex-specific manner. *Journal of Neuroinflammation*, 19:151.

Misstankarna avser förfalskning eller fabricering i figur 1C, D. Anmälaren anför att grafen i figur 1D uppges visa signifikanta resultat, men att de tillhörande bilderna som visas i figur 1C visar motsatt resultat.

Alla författare hade svensk forskningshuvudman. [REDACTED] var student på avancerad nivå.

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen).

Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 §:

en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Nämndens prövning sker stegvis utifrån bestämmelsen ovan.

Nämndens motivering av beslutet

Forskare

Enligt 4 § i lagen ansvarar forskaren för att följa god forskningssed i sin forskning.

Som forskare räknas personer som genomgår eller har genomgått forskarutbildning och som deltar i forskning. Övriga personer som deltar i forskningsverksamhet, exempelvis studenter på grundnivå eller avancerad nivå samt teknisk och administrativ personal, bör inte räknas som forskare.¹

Nämnden bedömer att [REDACTED] utförde sin del av arbetet som student på avancerad nivå vid Lunds universitet. Han hade således inte genomgått forskarutbildning vid tiden för arbetet och räknas inte som forskare. Han omfattas därmed inte av 4 § och nämndens prövning.

[REDACTED] och [REDACTED] genomgick eller hade genomgått forskarutbildning då forskningen utfördes. De omfattas därmed av 4 § och nämndens prövning.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Det innebär att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

Ärendet gäller rapportering av forskningsresultat då anmälan avser delar av en figur publicerad i en vetenskaplig tidskrift.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet^{3,4}

Fabricering innebär att forskaren hittar på data och dokumenterar dem som om de vore riktiga.

Förfalskning avser manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att data eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är berättigat.

Anmälan anför att figur 1C och figur 1D redovisar jämförbara data från samma försök, men att de resultat som visas i de två delfiguren inte överensstämmer.

Nämnden har studerat den anmälda figuren, figurtexten samt relevanta avsnitt i texten och konstaterar att det tydligt framgår i artikeln att fotografierna i figur 1C är kopplade till stapeldiagram i figur 1B, och därmed inte till staplade diagram i figur 1D. Figur 1B och 1C visar uppmätt cellarea och figur 1D visar analys av cellmorfologi. Det finns därmed ingen grund för anmälares påståenden.

Sammanfattning av beslutet

Sammanfattningsvis finner nämnden att

och

inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Eklund.

Catarina Barketorp
Ordförande

Magnus Eklund
Handläggare

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, 2023 kap. 3.1.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.